

Lämpimästi tervetuloa ammattillisen koulutuksen opiskeluhuollon aamukahveille!





OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa - määräys

Opetusneuvos Mia Vartiainen
Ammatillinen koulutus, Opetushallitus

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyi **kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen**.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) säännöksiä täsmennettiin vastaamaan uudistusta.

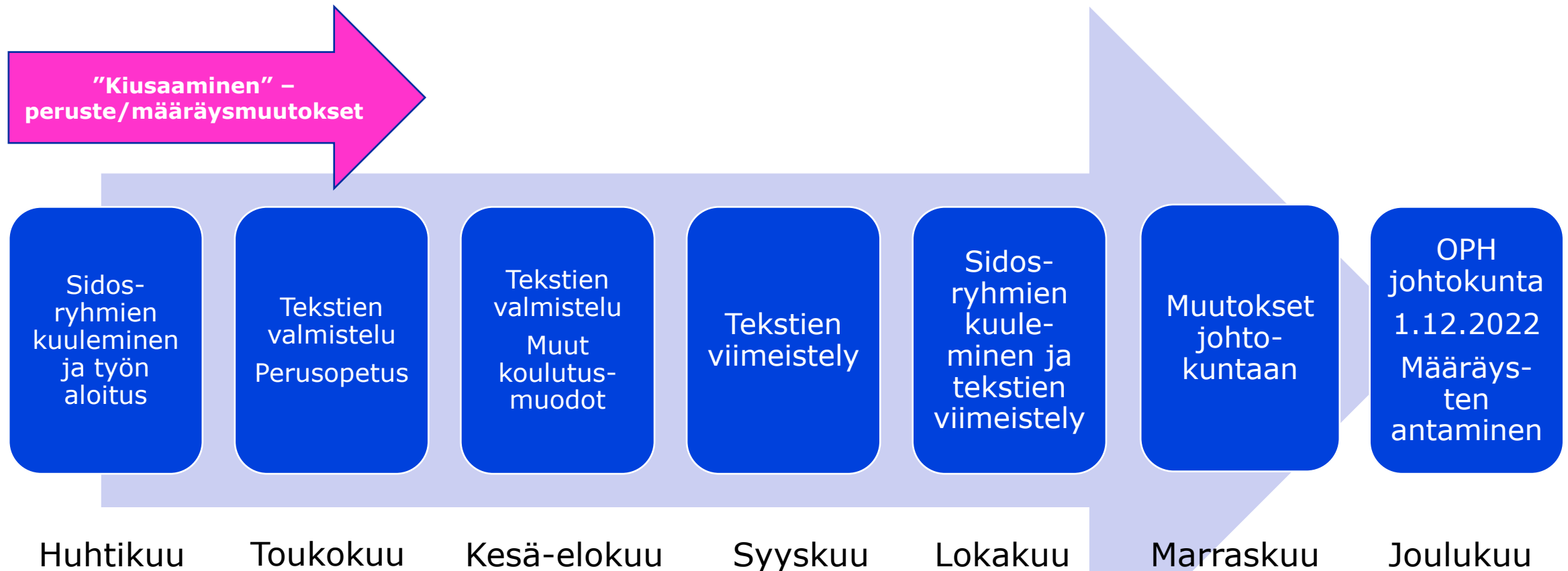
Lakimuutoksen (377/2022) mukaan Opetushallituksen on uudistettava opetussuunnitelmien perusteet ja määräys ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista tämän lain mukaisiksi siten, että

koulutuksen järjestäjät voivat ottaa tämän lain 13 §:n mukaiset opiskeluhoitosuunnitelmat käyttöön 1.8.2023.

- Opetushallitus määrää opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta ammatillisessa koulutuksessa
- Uudistettu määräys on valmisteltu yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa

Muutokset tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2023

Opetushallituksen sisäisen työskentelyn aikataulu 2022



Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

HE 19/2022 muutti seuraavia Opetushallituksen perusteita ja määräyksiä

1. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014
2. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluopetussuunnitelman perusteet 2021
3. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014
4. Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteet 2015
5. Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2017
6. Lukiokoulutuksen perusteet 2019
7. Aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2019
- 8. Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa 2018**
9. Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus 2021
10. Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2021

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

**Opiskeluhoitoa
koskevat
keskeiset
säännökset**

Laki ammatillisesta
koulutuksesta
(531/2017)

Oppilas- ja
opiskelijahuoltolaki
(1287/2013)

Terveystoimintalaki
(1326/2010)
Sosiaalihuoltolaki
(1301/2014)

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Määräyksen sisältö

- 1 Opiskeluhooltoon koskevat säännökset
- 2 Opetushallituksen määräykset opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista
- 3 Opetushallituksen määräykset opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta
 - 1) Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista
 - 2) Opiskeluhuollon kokonaisuus
 - 2.1 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi
 - 2.2 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (Yksilökohtainen opiskeluhoito)
 - 3) Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
 - 4) Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä



Opiskeluhuoltoon koskevat säännökset

**Opetushallituksen määräykset
opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista
ja tavoitteista**

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

2 § Ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen tarkoitus

Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava **lapsen etu**.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

80 § Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta **oppimisympäristössä tai koulumatkalla** tapahtuneesta **häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta** niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

→ *Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma:
Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä*

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

99 § Opiskelijahuolto

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

3 § Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

3 § Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhoitoa toteutetaan **ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä** koko oppilaitosyhteisöä tukevana **yhteisöllisenä opiskeluhoitona**. Lisäksi **opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon** siten kuin laissa säädetään.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

99 § Opiskelijahuolto

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

3 § Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhooltoon sisältyvät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n tarkoitetun **koulutuksen järjestäjän päättämä opiskeluhoolto** sekä **opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut.**

Terveystoimintalaki (1326/2010)

15a § Opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Kuraattori- ja psykologipalveluihin oikeutettuja ammatillisessa koulutuksessa ovat

- 1) opiskelijat, jotka suorittavat ammatillista perustutkintoa/tutkinnon osaa (myös ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona ja työvoimakoulutuksena suorittavat)
- 2) opiskelijat, jotka ovat työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa
- 3) opiskelijat, jotka ovat tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa

Palveluihin eivät ole oikeutettuja ammattitutkintoa (paitsi oppivelvolliset) ja erikoisammattitutkintoa opiskelevat. Heille voidaan kuitenkin antaa ohjausta ja neuvontaa muista palveluista/ palveluihin hakeutumisesta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluterveydenhuoltoon oikeutettuja ammatillisessa koulutuksessa ovat

- 1) opiskelijat, jotka suorittavat ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa tai erikoisammattitutkintoa tai niiden osaa
- 2) opiskelijat, jotka ovat työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa
- 3) opiskelijat, jotka ovat tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa

Terveyslain 23 §:ssä tarkoitettuja oppilaitoksia, joiden opiskelijoille hyvinvointialueen on järjestettävä opiskeluterveydenhuollon palvelut, ovat:

- ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitettut oppilaitokset;
- lisäksi edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun opiskelijan koulutus oikeuttaa opintotukilain (65/1994) mukaiseen opintotukeen

Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011)

Lisätietoja: [Kenelle palvelut? - THL](#)

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

99 § Opiskelijahuolto

Koulutuksen järjestäjän tulee toimia **yhteistyössä** opiskelijahuollon palveluita antavien ja järjestävien viranomaisten tahojen kanssa.

124 § Koulutuksen järjestäjien yhteistyövelvoite

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

3 § Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhoitoa toteutetaan **opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä** ja muiden opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen

→ *Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma:
Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa*

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoiltoa koskevat keskeiset säännökset

Terveystenhoitolaki (1326/2010)

15a § Opiskeluhoiltopalvelut

Hyvinvointialueen on opiskeluhoiltopalveluja järjestäessään toimittava **yhteistyössä** opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyötä on tehtävä myös alaikäisen opiskelijan vanhempien ja hoitajien, opiskelijoiden, opiskeluhoilto- ja opetushenkilöstön sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

106 § Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen ja opiskelijakunta

Koulutuksen järjestäjän tulee varmistaa opiskelijoille mahdollisuus vaikuttaa koulutuksen järjestäjän tässä laissa tarkoitettuun **toimintaan ja sen kehittämiseen sekä opiskelijoita koskevien ja opiskelijoiden asemaan vaikuttavien päätösten tekemiseen.**

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

4 § Yhteisöllinen opiskeluhoito

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan tässä laissa toimintakulttuuria ja toimia, joilla **koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden** oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä **opiskeluympäristön** terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki opiskeluhoollon toimijat.

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhoitopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään **edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia** sekä **kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä**. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

5 § Yksilökohtainen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan tässä laissa yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

1) opiskeluterveydenhuollon palveluja;

2) opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;

3) monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa; ja

4) *10 §:ssä* tarkoitettuja koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveystalvveluja → *koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveystalvvelut erityisoppilaitoksissa*

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Terveydenhuoltolaki (1326/2010)

15a § Opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoitopalvelujen on oltava opiskelijoiden **helposti saavutettavissa**. Hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut ensisijaisesti **oppilaitoksessa**.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet

Lapsen etu

Opiskelijoilla on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön

Opiskelijoilla on oikeus maksuttomiin opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluhoolto on monialaista, suunnitelmallista yhteistyö opetustoimen ja hyvinvointialueen välillä; mukana myös opiskelijat ja heidän huoltajansa sekä muut yhteistyötahot

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä, joka on kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet

Lähipalveluperiaate

Luottamuksellisuus ja tietosuoja

Ennaltaehkäisevät, osallistavat, ohjaukselliset ja esteettömät toimintatavat yhteisöllisessä opiskeluhuollossa

Ammatillisen koulutuksen eri tutkintojen, koulutusten ja oppimisympäristöjen moninaisuuden huomioiminen (myös työpaikalla tapahtuva oppiminen)

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen (Työkykypassi)



**Opetushallituksen määräykset
opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta**

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

13 § Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (*omavalvonta*).

Opiskelu- huolto- suunnitelmat

Alueellinen
opiskeluhoolto-
suunnitelma

- Hyvinvointialueen opiskeluhoitopalvelujen järjestäminen
- Perustuu koulutuksen järjestäjien opiskeluhoito-suunnitelmiin

Koulutuksen
järjestäjän
opiskeluhoolto-
suunnitelma

- Opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttaminen
- Opiskeluhoollon toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen edellyttämät oppilaitoskohtaiset tiedot
- Liitetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan

~~Oppilaitos-
kohtainen
opiskeluhoolto-
suunnitelma~~

- Poistuu laista ja normeista

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

13 § Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:

1) arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

2) oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

3) yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

4) suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on **oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:**

1) Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhuollossa sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit (huomioiden mm. opiskelijamäärät, eri ikäiset ja maahanmuuttajataustaiset opiskelijat).

Arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen henkilötyövuodet.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

2) Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

Opiskeluhoito on yhteisöllisestä opiskeluhollosta ja opiskelijan yksilökohtaisesta tuesta muodostuva toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

2.1 Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä käytettävissä olevat yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatavat sekä niihin liittyvät toimenpiteet opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin seuraamiseksi ja edistämiseksi mm. seuraavasti

- opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin, turvallisuuden ja oppimistulosten seuraamisen käytännöt ja menetelmät
- koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet,
- koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet,
- oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän johtaminen, kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Lisäksi osana yhteisöllistä opiskeluhoitosuunnitelmaa kuvataan **kriisisuunnitelma** (Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa).

Kriisisuunnitelma tulee valmistella yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara- ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

2.2 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (Yksilökohtainen opiskeluhoito)

Opiskeluhoitosuunnitelmassa tulee määritellä opiskelijoiden käytettävissä olevat yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin sekä opintojen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi mm. seuraavasti:

- opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut)
- monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen ja työskentelyyn osallistuminen yksittäisen opiskelijan tueksi
- terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamisessa tarvittava yhteistyö
- opiskeluhoollon moniammatilliset yhteistyötavat

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

3) Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhuollon toteuttaminen tulee suunnitella yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa ottaen huomioon mm. seuraavat asiat:

- opiskeluhuollon **yhteistyön johtaminen** sekä yhteistyö osana oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittämistä
- opiskelijoiden, huoltajien, henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön **osallistuminen** koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

4) Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017), 80 §:n, sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintymisen seuraamiseksi sekä niihin puuttumiseksi.

Suunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja oppilaitoksessa työskentelevien vuorovaikutussuhteet.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

13 § Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Suunnitelma on laadittava **yhteistyössä** oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhoitopalvelujen, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

13 § Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjän on seurattava opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa.

Kunnan alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmat tulee liittää lastensuojelulain 12 §:n tarkoitettuun **kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.**

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelu

Opiskeluhuollon ohjausryhmä vastaa järjestäjätasolla opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Hyvinvointialueella on yhteistyövelvoite koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelussa. Vastuuhenkilön nimeäminen.

Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä henkilöstön, opiskeluhuoltopalvelujen, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa.

Koulutuksen järjestäjä seuraa opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistaa sitä tarvittaessa.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

14 § Opiskeluhoitoryhmät

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa **monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä**.

Oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen **oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä** tai muu tehtävään soveltuva monialainen oppilaitoskohtainen ryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskeluhoitoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa

Opiskeluhoitoa koskevat keskeiset säännökset

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

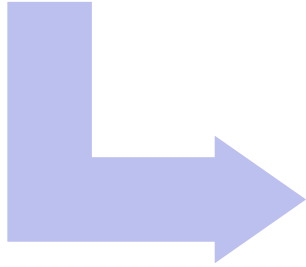
14 § Opiskeluhoitoryhmät

Muilta osin koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhoollon palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskeluhoitoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista.

Yksittäisen opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään ***tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä.***

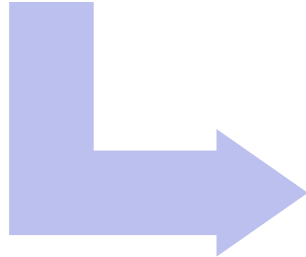
Monialaiset ryhmät

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä



- Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyöryhmä
- Lakisääteiset tehtävät

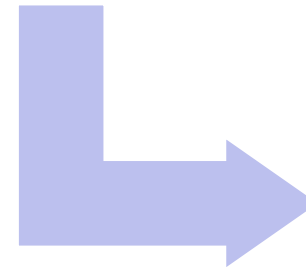
Opiskelu-
huollon
ohjausryhmä



- Koulutuksen järjestäjä
- Opiskeluhuollon suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi

Oppilaitos-
kohtainen
opiskeluhoito-
ryhmä

- Opiskeluhuollon suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi
- Yhteisöllinen työ



Yksilö-
kohtainen
monialainen
asiantuntija-
ryhmä

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa oppilaitoksessa

Oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitosuunnitelmat poistuvat laista ja jatkossa **koulutuksen järjestäjällä** (kunta, yksityinen, valtio) on oltava oma **opiskeluhoitosuunnitelma**

Muutokset otetaan käyttöön oppilaitoksissa **1.8.2023**

- Oppilaitoskohtaiset opiskeluhoitoryhmät tai yksittäisen opiskelijan tueksi koottavat monialaiset asiantuntijaryhmät jatkavat työtään entiseen tapaan
- Psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestetään myös jatkossa pääsääntöisesti lähipalveluperiaatteella oppilaitoksissa. Opiskeluterveydenhuollon palvelut on mahdollista järjestää keskistetysti oppilaitoksen ulkopuolella kuten tähänkin asti

**Ajankohtaista
opiskeluhyvinvoinnin tueksi**

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines curve and overlap, creating a sense of movement and flow. The green line is more prominent in the center, while the blue line is visible at the bottom and right edges.

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen oppilaitoksissa

Lainsäädännön ja määräysten edellyttämät asiakirjat toimivat perustana hyvinvointi- ja turvallisuustyölle

Järjestyssäännöt

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma
→ 1.8.2023 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Toimintasuunnitelma äkillisissä uhka- ja vaaratilanteissa

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Kiusaamisen ehkäisy

Opetushallitus on laatinut yhteistyössä eri tahojen kanssa, oppilaita ja opiskelijoita kuullen sekä kodin ja koulun yhteistyötä tukien verkkopohjaisen kiusaamisen ehkäisy sivuston

- Sivusto informoi olemassa olevasta lainsäädäntö- ja normipohjasta koulukiusaamisen ehkäisyyn liittyen
- Sivuston tavoitteena on antaa käytännön ohjeita sekä konkreettisia toimenpiteitä kiusaamisen ehkäisyyn kouluissa ja oppilaitoksissa
- Sivusto julkaistiin 26.1.2023
- Youtube-kanavallamme on katsottavissa kymmenosainen videosarja, joka tarjoaa ammatillisille tutkittua tietoa ja keinoja oppilaitosten kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastaiseen työhön

Selvityksiä, julkaisuja ja hyödyllisiä sivustoja

- [Opiskeluhuoltoa koskevat opetussuunnitelmien perusteet ja ammatillisen koulutuksen määräys 1.8.2023 alkaen | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Opiskelijan tietojen luovutus koulutuksesta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen | Opetushallitus](#)
- [Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi - Karvi.fi](#)
- [Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisy ammatillisessa koulutuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Laadukas asuntolatoiminta \(oph.fi\)](#)
- [Terveet Tilat 2028: Ammatillisen koulutuksen asuntoloiden nykytilaselvitys | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- [Unikoulutus | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Selvityksiä, julkaisuja ja hyödyllisiä sivustoja

- [Videosarja kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyn tueksi](#)
- [Ohjeet ammatillisen ja lukiokoulutuksen opiskelijoille - Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäiseminen ja siihen puuttuminen -opas ja juliste](#)
- [Huomaa kiusaaminen ja näytä että välität -blogikirjoitus](#)
- [Lisätietoa lapsistrategiasta Lapsenoikeudet.fi-sivustolla](#)

Ammatillisen koulutuksen opiskeluhuollon webinaarit:

Opiskeluhuollon iltapäiväkahvit

16.2.2023 klo 14 – 15

Teemana: Liikkuva opiskelu

Ehkäisevä päihdetyö oppilaitoksissa

16.3.2023 klo 8.15 – 10.15

Kiitos ja aurinkoista kevään odotusta!

mia.vartiainen@oph.fi

Opiskeluhoitopalvelut

Lisätietoja THL:

Taina Huurre, taina.huurre@thl.fi

Johanna Jahnukainen, johanna.jahnukainen@thl.fi

Oppivelvolliset:

-kaikki oppivelvollisuuttaan suorittavat ovat oikeutettuja hyvinvointialueen järjestämiin opiskeluhoitopalveluihin, eli terveydenhoitajan, lääkärin, kuraattorin ja psykologin palveluihin.

[\(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki\)](#)

Opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluterveydenhuoltoon oikeutetut opiskelijat:

Terveystieteidenhuoltolain 23 §:ssä tarkoitettuja oppilaitoksia, joiden opiskelijoille hyvinvointialueen on järjestettävä opiskeluterveydenhuollon palvelut, ovat:

- 1) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ([531/2017](#)) tarkoitettut oppilaitokset;
 - opiskelijat, jotka suorittavat ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa tai erikoisammattitutkintoa tai niiden osaa
 - pääsääntöisesti oppisopimuskoulutuksessa oleva opiskelija on työsuhteessa ja silloin hänelle kuuluvat työterveyshuollon palvelut, ei opiskeluterveydenhuollon palvelut
 - Työvoimakoulutuksessa olevalla opiskelijalla on oikeus opiskeluterveydenhuollon palveluihin, jos hän opiskelee opiskeluterveydenhuoltoon oikeutetussa oppilaitoksessa ja opintotukeen oikeutetussa koulutuksessa.

[Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012 \(Finlex\)](#)

Opiskeluhoitopalvelut

- 2) lukiolaissa ([714/2018](#)) tarkoitetut oppilaitokset;
- 3) vapaasta sivistystyöstä annetun lain ([632/1998](#)) [2 §:n](#) 3 ja 5 momentissa tarkoitetut oppilaitokset;
- 4) Pelastusopistosta annetun lain ([607/2006](#)) 11§:ssä tarkoitetut pelastusopistot ja pelastuslain ([379/2011](#)) [55 §:n](#) 2 momentissa tarkoitetut pelastusalan ammatillista peruskoulutusta antavat oppilaitokset; sekä
- 5) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetun lain ([1316/2006](#)) [6 §:ssä](#) tarkoitetut oppilaitokset.

Lisäksi edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun opiskelijan koulutus oikeuttaa opintotukilain ([65/1994](#)) mukaiseen opintotukeen.

Hyvinvointialue voi järjestää opiskeluterveydenhuollon muullekin kuin 2 momentissa tarkoitetulle opiskelijalle.

(VNA 2011/338)

Opiskeluhoitopalvelut

Kysymyksiä:

Kelan opintotukeen oikeutettu koulutus on alle 25-vuotiaan omaehtoista koulutusta, ja yli 25-vuotiaalla on oikeus opiskella omaehtoisessa koulutuksessa työttömyystuella, mutta omaehtoinen koulutus ei ole työvoimapoliittista koulutusta. Eli tarkoittaako käytännössä, että työvoimapoliittisessa koulutuksessa työttömyystuen turvin perustutkintoa suorittava opiskelija ei ole oikeutettu terveydenhuollon palveluun, vaikka opiskelee opiskeluterveydenhuoltoon oikeutetussa oppilaitoksessa.

Vastaus: Työvoimakoulutuksessa olevalla opiskelijalla on oikeus opiskeluterveydenhuollon palveluihin, jos hän opiskelee opiskeluterveydenhuoltoon oikeutetussa oppilaitoksessa ja opintotukeen oikeutetussa koulutuksessa.

[Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012 \(Finlex\)](#)

Opiskeluhoitopalvelut

Olisi todella tärkeää, että Oph tai muu ylempi taho selvittää tosi tarkkaan, kenelle palvelut kuuluvat tai eivät. Hv-alueilla ei välttämättä ole tähän asiantuntemusta. Koulutuksen järjestäjät laskevat käytännössä opiskelijamäärät. Juuri nämä työvoima, osatutkintoa suorittavat jne. Ja miksi opintotukilaki sidotaan terveydenhoitajiin, mutta ei kuraattoreihin jne.

Vastaus: On ymmärrettävää, että eroavaisuudet opiskeluhoitopalveluihin oikeutetuista opiskelijatyhmistä eri palvelujen osalta aiheuttavat hämmennystä ja harmitusta. Lainsäätäjät ovat asian näin päättäneet lakeja säätäessään.

Eli lyhytaikainen opso-opiskelija ei ole oikeutettu opiskeluterveydenhuollon palveluihin?

Vastaus: pääsääntöisesti oppisopimuskoulutuksessa oleva opiskelija on työsuhteessa ja silloin hänelle kuuluvat työterveyshuollon palvelut, ei opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Kannattaa tutustua myös Kuntaliiton julkaisu ”Opiskeluhoollon järjestäminen 2023 – Pikaopas muutoksessa. <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2210-opiskeluhoollon-jarjestaminen-2023>